

OKRUHY KE STÁTNÍ ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠCE

Studijní obor

HISTORIE ODBORNÁ (navazující)

Státnicový předmět: **Historie**

České dějiny

1. Český stát do vymření Přemyslovců

Velká Morava a její dědictví ve střeoevropských monarchiích - Český stát za prvních přemyslovských knížat - Krize a obnova přemyslovského státu kolem r. 1000 - České země a říše v 11. a 12. století - Cesta Přemyslovců za královskou korunou - Přemyslovsko-habsburské soupeření ve střední Evropě

2. Český stát v době vrcholného a pozdního středověku

Nástup Lucemburků na český trůn - Země Koruny české a jejich územní proměny - Karel IV. a jeho dynastická politika - České země v éře husitské revoluce a Jiřího z Poděbrad - České země součástí jagellonského soustátí

3. Vnitřní proměny středověkých českých zemí do vymření Přemyslovců

Velká Morava a tzv. střeoevropský model - Správní a ekonomický model knížecích Čech - Emancipace české církve - Církevní řády - Hospodářské a sociální proměny venkova v 11.-14. století - Vznik městské sítě - Teorie geneze české šlechty - Kulturní proudy v českých zemích

4. Vnitřní proměny českého státu ve vrcholném a pozdním středověku

Zrod pražské arcidiecéze - Středověké město a jeho sociální skladba - Tzv. krize pozdního středověku a její střeoevropský rozměr - Formování zemské obce - Stavovské soupeření v pohusitských Čechách - Kulturní proudy v českých zemích

5. Stavovské období českého státu

Nástup Habsburků - Stav versus panovník - Česká konfese - Rudolf II. a jeho doba - České povstání

6. České země po třicetileté válce

Třicetiletá válka v českých zemích - Obnovené zřízení zemské - České země po třicetileté válce - České země v 18. století - Osvícenské reformy

7. Vnitřní proměny českého soustátí ve stavovském období

Proměny stavovské společnosti - Renesance a humanismus - Náboženské poměry v období konfesionalizace - Hospodářský a sociální vývoj českých zemí v 16.-18. století - Partikulární správa českých zemí v období raného novověku

8. Vnitřní proměny českého soustátí po třicetileté válce

Barokní kultura v českých zemích - Města v období raného novověku (správa, hospodářský a sociální vývoj) - Venkov v období raného novověku (správa, hospodářský a sociální vývoj) - Šlechtická společnost

9. Etablování moderního českého národa

Doba předběžnová a počátky formování české národní společnosti - Revoluce 1848-49 a české země - Neoabsolutismus - Obnovení ústavnosti a česká politika - České státní právo - Cesta k aktivní české politice, konstituování moderních českých a německých politických stran - České politické elity 19. století -

10. České země v meziválečném období

Vznik Československa - Politický systém meziválečné ČSR - Zahraniční politika československého státu - Ohrožení demokracie ve 30. letech, Mnichov a jeho příčiny - Druhá republika.

11. Proměny českých zemí v habsburské monarchii

Hospodářský vývoj a sociální struktura českých zemí v 19. století - Kulturní vzestup českého národa v ústavním období – Národnostní vývoj - Veřejná správa (politická správa, samospráva) českých zemí v období 1848-1918

12. Ekonomický, sociální vývoj v meziválečné ČSR

Ekonomický vývoj meziválečné ČSR – Sociální otázka v meziválečné ČSR - Kultura prvorepublikového období

13. Okupace a poválečná obnova ČSR

České země v období druhé světové války - Slovensko 1939–1945 - Domácí a zahraniční československý odboj za druhé světové války - Politický systém obnovené Československé republiky – Slovensko po druhé světové válce - Edward Beneš - Únorový převrat

14. Československo součástí bloku „komunistických režimů“ ve střední Evropě

Československo součástí sovětského bloku – Československo v 50. letech 20. století (politický vývoj) - - Pokusy o reformy v komunistickém Československu - Československo v 70.-80. letech 20. století (politický vývoj) - Českoslovenští prezidenti: politický profil - Federalizace Československa - Konec komunistického režimu v ČSSR a počátky transformace (1985–1992).

15. Komunistické Československo v období do „Pražského jara“

Československo v 50. letech 20. století (ekonomický, společenský vývoj) - Československo v 60. letech 20. století (ekonomický, společenský vývoj) – Měnový vývoj Československa (politické, ekonomické a společenské aspekty) – Kultura a pokusy o její direktivní řízení

16. Komunistické Československo v době „normalizace“

Československo v 70. a 80. letech 20. století (ekonomický, společenský vývoj) – Normalizace – Všední život – Transformace české společnosti po roce 1989

17. Správní proměny českých zemí

Partikulární správa v období středověku a raného novověku – Správní model korunních zemí v období středověku – Správa českých zemí v době stavovské monarchie – Osvícenské správní reformy – Veřejná správa (politická správa, samospráva) českých zemí v období 1848-1918 – Veřejná správa Československa v letech 1918-1938/39 – Vývoj zákonodárných institucí v českých zemích (Československu) od roku 1848 do současnosti – Krajské/zemské uspořádání v českých zemích – Nástin vývoje od středověku

18. Národnostní proměny českých zemí

Národnostní poměry českých zemí v období středověku - Národnostní poměry českých zemí v období v období raného novověku - Národnostní poměry českých zemí v období osvícenství – Národnostní otázka v českých zemích v 19. století – Národnostní otázka ČSR

Obecné dějiny

1. Starověk

Stará egyptská říše – Orientální despotie – Klasické Řecko – Foinická a řecká kolonizace ve Středomoří – Helénismus jako historický fenomén – Římské dějiny po Augustovu dobu – Řím v době principátu – Řím v době dominátu

2. Antické dědictví v evropské kultuře

Cesty a prostředky recipování antické kultury – Transformace antického dědictví od středověku po osvícenství

3. Základy středověkého světa

Raně středověká Evropa na přechodu mezi antickou a středověkou společností – Migrace Slovanů a nejstarší státy ve střeoevropském prostoru – Karolinská západní Evropa – Dotvoření západní Evropy v 10. a 11. století

4. Evropa v době vrcholného středověku

Vývoj středověké církve v raném středověku – Křížové výpravy do Levanty – Byzanc do pádu Cařihradu – Zápas mezi světskou a církevní mocí v 11. a 12. století – Kontaktní zóny křesťanského a islámského světa – Vznik státu u východních a jižních Slovanů

5. Krize a proměna středověké Evropy

Říšské interregnum ve 2. polovině 13. století – Centra a periférie evropského středověku – Vývoj středověké Francie a Anglie ke stoleté válce – Krize 14. století – Střední Evropa v době pozdního středověku

6. Kultura středověké Evropy

Čas a prostor ve vnímání středověkého člověka – Rytířská kultura vrcholného středověku – Středověká vzdělanost – Pokusy o periodizaci středověku

7. Kultura raně novověké Evropy

Knihťisk a jeho vliv – Renesance – Humanismus – Reformace – Konfesionalizace

8. Kontakt a koexistence Evropy s „jinými“ kulturami

Zámorí – Problematika otroctví – Islám a Osmané mezi Blízkým Východem a střední Evropou

9. Evropa mezi stavovstvím a absolutní monarchií

Raně novověké teorie a modely vlády – Nizozemská revoluce – Třicetiletá válka a evropská krize – Anglické revoluce 17. století

10. Proměny evropské společnosti v éře osvícenství

Osvícenské myšlení a vědění – Osvícenské reformy – Osvícenská sociabilita (salóny, kavárny, kluby)

11. Éra evropských revolucí (1789-1848)

Velká francouzská revoluce – Evropa po vídeňském kongresu – Italské Risorgimento - Rok 1848 v Evropě

12. Evropa a svět v 2. polovině 19. století

Od Svaté říše římské národa německého ke sjednocenému Německu – Cesta USA mezi světové velmoci – Britské impérium od vzniku USA do roku 1914 – Politické proměny Francie od pádu Napoleona po Třetí republiku – Rusko od Krymské války do roku 1917 – Zápas o „osmanské dědictví“ (od Berlínskeho kongresu)

13. I. světová válka a vývoj meziválečné Evropy

Průběh 1. světové války v Evropě – Versailleský systém – Vznik a vývoj komunismu v Evropě – Vznik a vývoj fašismu v Evropě – Politická krize 2. poloviny 30. let v Evropě

14. Ideové proudy v Evropě 19. století

Evropská kultura v první polovině 19. století – Vývoj socialismu a sociální reformy v Evropě do roku 1918 – Stát a národ: nacionalismus 19. století – Evropská kultura od poloviny 19. století do první světové války

15. Druhá světová válka

Ideologie nacismu - Formování válčících bloků - Okupační režimy v Evropě - Problematika odboje a rezistence – Holocaust a jeho pozice v moderním světě.

16. Formování sovětského bloku

Sovětská zahraniční politika 1943–1948 - Politické změny v zemích střední a východní Evropy - Pojem „lidová demokracie“ - Specifika tzv. sovětizace v jednotlivých zemích

17. Ozbrojené a válečné konflikty ve světě v letech 1945–1990

Dekolonizace - Studená válka - Vztahy v tzv. třetím světě - Napětí mezi komunistickými zeměmi - Arabsko-izraelské války – Vývoj ve Střední a Jižní Americe

18. Hospodářský a sociální vývoj v Evropě v letech 1945–1990

Zásady poválečné obnovy - Etatizace průmyslových odvětví - Zásady poválečného sociálního systému - Snahy o integraci západních ekonomik - Centrálně plánované hospodářství v sovětském bloku - Formování konzumní společnosti – Komparace vývoje západní a východní Evropy

Metodologie, historiografie a pomocné vědy historické

1. Počátky dějepisectví v antickém Řecku
2. Vrcholná díla římského dějepisectví
3. Dějepisectví křesťanského středověku
4. Renesanční myšlení v dějepisectví
5. Interpretace Velké francouzské revoluce
6. Osvícenský kriticismus
7. Počátky moderní vědecké historiografie v Německu 19. století
8. Historismus
9. Přínos školy Annales světové historiografii
10. František Palacký jako historik
11. Vědecký a společenský rozměr rukopisných bojů
12. Spor o smysl českých dějin
13. Gollova škola
14. Vývoj německého dějepisectví v českých zemích
15. Marxistické dějepisectví v českých zemích
16. Česká historická věda a její institucionální zázemí
17. Postmoderní dějepisectví
18. Pomocné vědy historické v historiografickém výzkumu
19. Archeografie, vydávání pramenů ke středověkým a novověkým dějinám (zásady, postupy)
20. Pramenné edice k dějinám českých zemí pro období středověku (raného novověku)
21. Diplomatika
22. Paleografie
23. Heraldika
24. Sfragistika
25. Chronologie a metrologie